

Ball de Capgrossos

Vilafranca del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Vilafranca del Penedès

Coordenades:

Latitud: 41.34651
Longitud: 1.69793
UTM Est (X): 391068
UTM Nord (Y): 4578042

Classificació

Número de fitxa 08305 - 276
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Festa Major de Sant Fèlix](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dl., 14/01/2008 - 01:00

Descripció

Els capgrossos tenen 2 tipus de ball, els de cercavila i els parats. Els de cercavila són: "La Repescada", "l'Agló" i un ball nou estrenat per la Festa Major d'enguany anomenat "el festeig". Els balls parats són: "Berga", "Polca", "El Ball del Ram" i "l'Eixerida". Cada ball està acompanyat per la seva pròpia

melodia amb gralla.

Actualment el ball està compost per 10 nois, els quals porten els quatre caps. El vestuari de cadascun d'ells depèn del cap que portin. Cadascun dels capgrossos té un vestuari propi, el qual l'identifica i diferencia respecte els altres.

El 1968, l'Humbert i la Roseta van ser dissenyats i construïts per Manuel Baró i Sebastià Pérez, per encàrrec de l'Acadèmia de Tastavins de San Humbert. La Roseta simbolitza la fertilitat de la terra, i l'Humbert simbolitza el treball vitivinícola de les nostres comarques.

Història

Van néixer com a oposició als gegants, és a dir, com a oposició al poder. Tot i que al principi formaven una colla, els capgrossos o nans, van anar separant-se de la colla i establint-se pel seu propi compte. La seva primera aparició data del 1859, i a causa de la fragilitat dels materials de construcció dels caps, han anat variant molt. Als anys vint, hi havia sis parelles de nans, amb un cap que simulava un astròleg. Aquests caps foren substituïts, i als anys quaranta ja eren uns altres vuit caps que llavors no ballaven aparellats. Cada cap simulava un personatge amb noms com: Gepetto, el Moro, la Negreta, el Pallasso, el Xinès, el Castellor, el Grouxo, l'Indi, el Turc, el Vell i el que fa l'ullet.

El 1968 l'Acadèmia de Tastavins Sant Humbert va fer entrega a la vila, dels dos "nanus" que foren batejats el 30 d'agost, en un acte públic. Primerament, els noms foren Roseta i Oriol, per la pubilla i el pagès, respectivament, després es van canviar per Roseta i Humbert. Van ser batejats a les 11 del matí, després de processó i davant del Palau Baltà.

Els Capgrossos de Tarragona van ser els padrins de la Roseta i l'Humbert el dia del bateig. Un any més tard s'hi van afegir la parella coneguda com a Gitanos, que no foren batejats fins el 1993 com a Zingarel·la i Canyamàs, noms escollits pels escolars vilafranquins. Els padrins en aquest bateig foren els Capgrossos de Vic.

El 1982, els capgrossos, van esdevenir una colla pròpia, separant-se dels nans, i van adquirir una coreografia pròpia; llavors van esdevenir els Capgrossos "grossos". Actualment s'anomenen Capgrossos de Vilafranca. Durant la Festa Major del 2002 es celebrà el 20è aniversari de la separació dels Capgrossos "grossos" dels nans.

Bibliografia

BAYER, Xavier i altres (1997). Abecedari de la Festa Major de Vilafranca del Penedès. Edita Vilatana, C.B. Vilafranca del Penedès.

www.vilafranca.com

